

Кабінет Міністрів України

Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) на виконання підпункту «е» підпункту 1 пункту 14 Розділу II Завдань і заходів з виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015 – 2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265, повідомляє.

Механізм здійснення Національним агентством планових перевірок додержання вимог Закону України «Про запобігання корупції» державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, юридичними особами, їх посадовими та службовими особами, а також порядок оформлення і розгляду результатів перевірок визначено рішенням Національного агентства від 11 серпня 2016 року № 2, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 вересня 2016 року за № 1230/29360.

Основними завданнями при проведенні перевірок є визначення стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції, зокрема щодо підготовки та виконання антикорупційних програм, а також встановлення можливих фактів порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції».

З метою реалізації вказаних повноважень та на виконання згаданого завдання Державної програми, Національне агентство рішенням від 20 жовтня 2016 року № 88 затвердило План проведення перевірок на 2016 рік, згідно з яким протягом листопада-грудня 2016 року було проведено планові перевірки щодо дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції» у Міністерстві оборони України, Міністерстві енергетики та вугільної промисловості України, Міністерстві охорони здоров'я України, Міністерстві освіти і науки України, Міністерстві аграрної політики і продовольства України, Міністерстві екології та природних ресурсів України.

За результатами проведених перевірок було встановлено наступне.

Міністерство оборони України

Виявлено недодержання посадовими особами Відділу з питань запобігання та виявлення корупції Міністерства оборони вимог частин третьої, четвертої статті 57 Закону України «Про запобігання корупції», підпункту 9 пункту 9 Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 171, в частині недокументування процесу та результатів спеціальної перевірки щодо відношення особи до військового обов'язку (інформація одержувалась в телефонному режимі). Згадане порушення було усунуто під час проведення перевірки.

Крім цього, виявлено факт порушення посадовою особою Міністерства оборони вимог статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» в частині несвоєчасного подання (без поважних причин) декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Також Міністерству оборони було запропоновано забезпечити ведення обліку працівників Міністерства оборони та Збройних Сил України, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційних правопорушень, а також розглянути питання щодо збільшення штатної чисельності уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції.

Згідно з наявною на сьогодні інформацією, Міністерство оборони частково виконало зазначені рекомендації, крім збільшення штатної чисельності уповноваженого підрозділу.

Міністерство енергетики та вугільної промисловості України

Встановлено порушення вимог частини четвертої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» щодо незабезпечення Міненерговугілля умов для повідомлень його працівниками про порушення вимог цього Закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку.

Також в Міненерговугілля не забезпечено належним чином планування роботи з питань запобігання і виявлення корупції, а саме: відсутній звіт щодо виконання Плану заходів Міненерговугілля щодо запобігання і протидії корупції на 2015 рік, не забезпечено складання плану заходів щодо запобігання і виявлення корупції Міненерговугілля та Сектору запобігання та виявлення корупції на 2016 рік.

Крім того, вказаний Сектор не організував систематичне подання підвідомчими підприємствами звітності щодо розроблених ними на виконання Антикорупційної стратегії на 2015 – 2017 роки заходів та інформації щодо встановлених фактів корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, вчинених посадовими та службовими особами таких підприємств.

В Міненерговугілля не забезпечено належне опрацювання та контроль виконавської дисципліни при розгляді окремих повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Крім цього, виявлено факт порушення посадовими особами Міненерговугілля вимог статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» в частині несвоєчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

За результатами перевірки рішенням Національного агентства від 15 грудня 2016 року № 148 Міністру енергетики та вугільної промисловості України Насалику І.С. було внесено припис про усунення порушень вимог статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» в частині забезпечення умов для подання працівниками Міненерговугілля та підвідомчих підприємств повідомлень про порушення вимог цього Закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти та засоби електронного зв'язку.

Міненерговугілля листом від 05 січня 2017 року № 04/27-119 повідомило Національне агентство про виконання зазначеного припису.

Міністерство охорони здоров'я України

Встановлено порушення частини четвертої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» щодо забезпечення МОЗ умов для повідомлень його працівниками про порушення вимог цього Закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку.

В МОЗ невизначено відповідального структурного підрозділу за організацію проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком.

Встановлено неналежну організацію та відсутність контролю за виконавською дисципліною при розгляді окремих повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Сектор оцінки та усунення корупційних ризиків МОЗ не забезпечив проведення навчань та роз'яснювальної роботи щодо можливості подання посадовими та службовими особами МОЗ та підприємств, установ, організацій, що належать до сфери його управління, повідомлень про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» іншими особами відповідно до частини четвертої та сьомої статті 53 цього Закону.

Встановлено нездійснення керівником Сектору оцінки та усунення корупційних ризиків, погодження призначення керівників уповноважених підрозділів територіальних органів, підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління МОЗ, що є порушенням пункту 10 Типового

положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 вересня 2013 року № 706 «Питання запобігання та виявлення корупції» (далі – постанова № 706).

Виявлено факт порушення посадовими особами МОЗ вимог статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» в частині несвоєчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

За результатами перевірки рішенням Національного агентства від 22 грудня 2016 року № 167 виконувачу обов'язків Міністра охорони здоров'я України Супрун У.Н. внесено припис про усунення порушень вимог статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» в частині забезпечення умов для подання працівниками МОЗ та підвідомчих установ і організацій повідомлень про порушення вимог цього Закону іншою особою, зокрема через спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти та засоби електронного зв'язку.

МОЗ листом від 17 січня 2017 року № 09-04/3/919 повідомило Національне агентство про виконання зазначеного припису.

Міністерство освіти і науки України

Встановлено порушення пункту 3 постанови № 706 в частині неутворення (невизначення) підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції у межах загальної чисельності працівників апарату МОН, а також пункту 12 Загального положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 року № 1040, в частині покладення на Департамент правового забезпечення МОН (головного спеціаліста відділу взаємодії з органами державної влади) обов'язків, що не належать та виходять за межі компетенції зазначеного Департаменту, а саме обов'язків уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції.

Встановлено порушення пункту 8 Типового положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого постановою № 706, в частині незабезпечення участі уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції у проведенні службового розслідування.

Роз'яснювальна та методично-консультативна робота в МОН є недостатньою. Робота щодо виявлення конфлікту інтересів та сприяння його усуненню, контролю дотримання вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів, а також виявлення сприятливих для вчинення корупційних правопорушень ризиків в діяльності, зокрема, посадових осіб закладів освіти, що перебувають в сфері управління МОН, здійснюється на неналежному рівні.

Встановлено факт порушення посадовими особами МОН статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» в частині несвоєчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

За результатами перевірки МОН було надано пропозиції щодо утворення уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції, а також з інших питань стосовно посилення організації роботи із запобігання та виявлення корупції.

Міністерство аграрної політики та продовольства України

Виявлено факт порушення вимог статей 56, 57 та 58 Закону України «Про запобігання корупції» в частині порушення порядку проведення спеціальної перевірки під час призначення на посаду начальника відділу бухгалтерського обліку, звітності та господарського забезпечення апарату Міністерства – головного бухгалтера.

Крім цього, проведення спеціальної перевірки під час призначення на посаду директора Департаменту з управління державною власністю здійснено з порушенням частини другої статті 57 Закону України «Про запобігання корупції» в частині недодержання терміну надання згоди на проведення спеціальної перевірки.

Мінагрополітики не виконано вимоги статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» щодо забезпечення умов для повідомлень його працівниками про порушення вимог Закону іншою особою анонімно.

Сектор запобігання та виявлення корупції Мінагрополітики не здійснюється погодження призначення керівників уповноважених підрозділів підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Мінагрополітики, що є порушенням пункту 10 Типового положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого постановою № 706.

Виявлено факт порушення посадовими особами Мінагрополітики вимог статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» в частині несвоєчасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування,

За результатами проведеної перевірки рішенням Національного агентства від 12 січня 2017 року № 8 Міністру аграрної політики та продовольства України Кутовому Т.В. внесено припис Національного агентства про усунення порушень Закону України «Про запобігання корупції» та проведення службового розслідування з метою з'ясування причин та умов цих порушень.

Мінагрополітики листом від 01 лютого 2017 року № 37-29-7/2153 повідомило Національне агентство про виконання зазначеного припису.

Міністерство екології та природних ресурсів України

Аналіз інформаційно-роз'яснювальної роботи та навчань щодо застосування антикорупційного законодавства в апараті Мінприроди свідчить про недостатність заходів із реалізації вказаного напрямку роботи, зокрема щодо доведення до працівників положень частин п'ятої та сьомої статті 53 Закону України «Про запобігання корупції» щодо обов'язку працівників повідомляти про відомі їм факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, в тому числі анонімно.

Також було встановлено відсутність систематичного звітування підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінприроди, стосовно розробки і виконання ними заходів із запобігання та виявлення корупції, а також інформації щодо виявлених ознак корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, вчинених їх посадовими та службовими особами.

Виявлено порушення вимог статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» посадовими особами Мінприроди в частині несвоечасного подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Виявлено порушення вимог пункту 2 статті 52 Закону України «Про запобігання корупції» заступником Міністра екології та природних ресурсів України та заступником Міністра екології та природних ресурсів України – керівником апарату щодо несвоечасного повідомлення Національного агентства про суттєві зміни у майновому стані.

За результатами розгляду акту планової перевірки дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції» Мінприроди від 23 січня 2017 року Національне агентство прийняло рішення про направлення копії вказаного акта до Міністерства екології та природних ресурсів України до відома та виконання.

Загалом за результатами проведених перевірок Національне агентство: надало пропозиції керівникам згаданих міністерств щодо посилення організації роботи із запобігання та виявлення корупції;

винесло приписи про усунення порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції» Міністру енергетики та вугільної промисловості України Насалику І.С., в.о. Міністра охорони здоров'я України Супрун У.Н., Міністру аграрної політики та продовольства України Кутівому Т.В.;

склало та направило до суду 11 протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (всі щодо несвоечасного подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування).

Серед найбільш поширених порушень, виявлених у перевірених міністерствах, необхідно зазначити:

- порушення вимог статті 53 Закону щодо незабезпечення умов для повідомлень їх працівниками про порушення вимог антикорупційного законодавства іншими особами, в тому числі анонімно;

- відсутність контролю за своєчасністю подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, суб'єктами декларування та повідомлення про такі факти Національного агентства;

- неналежний рівень інформаційно-роз'яснювальної та профілактичної роботи щодо запобігання та виявлення корупції;

- неналежний рівень організації роботи щодо запобігання корупції на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери їх управління.

Окремо необхідно зазначити, що причини виявлених недоліків в організації роботи із запобігання та виявлення корупції зумовлені здебільшого неналежною увагою та низьким рівнем контролю з боку керівництва згаданих органів до роботи уповноважених підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції, зменшенням їх штатної чисельності та зниженням організаційного статусу в системі відповідного міністерства.

При цьому в міністерствах, в яких утворено уповноважені підрозділи як окремі самостійні структурні підрозділи робота щодо запобігання та виявлення корупції ведеться на більш якісному рівні, проте також потребує активізації за окремими напрямками діяльності.

Голова

Н.М. Корчак